

Числівник

Загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль

Коло думок

Про що ми будемо з вами говорити на уроці?

Як ви розумієте поняття "числівник", які асоціації?

Чому, на вашу думку, числівник вивчається після іменника та прикметника?

Володіючи знаннями про іменник та прикметник, дайте своє визначення числівнику як частині мови.

Порівняйте зі своїми думками

ЗАГАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ

ЧИСЛІВНИК — це самостійна частина мови, що означає число, кількість предметів або порядок їх при лічбі й відповідає на питання *скільки? котрий?*

НАПРИКЛАД: *нуль, три, двадцять чотири, семеро, п'ятий.*

За значенням числівники поділяються на:

Кількісні

означають
кількість або
число

Скільки?

Два,
вісім

Порядкові

означають
порядок
предметів
при лічбі

Котрий?

Другий,
восьмий

Спробуй свої сили

Прочитайте текст. Назви кількісні числівники.

А чи знаєте ви, що ідеї проведення Олімпійських ігор понад 2500 років? За грецькою легендою, Олімпійські ігри організував Геркулес у 776 році до н. е. в Олімпії.

Ігри були втіленням думки про те, що тіло, так само, як розум і душа, має бути розвиненим. Вони проводились один раз на чотири роки й тривали від п'яти до семи днів. Змагалися молоді чоловіки, які проходили десятимісячну підготовку. Спочатку спортсмени виборювали нагороди у двох номінаціях: біг і стрибки. Пізніше додалися ще п'ять: боротьба, кулачний бій, метання диска й списа, змагання колісниць.

Дослідження

Чи всі числівники мають однакову будову?

Два, дванадцять, двадцять два
Три, тринадцять, тридцять три

За будовою числівники поділяються на:

Прості

Складні

Складені

Проаналізуй

Запишіть числівники в три колонки:

а) прості; б) складні; в) складені

Двісті сімдесят п'ять, сто, сто дев'ять, одинадцять, триста, кількасот, багато, п'ятнадцятий, двоє, двадцяттеро, тридцять три, сорок, сорок один.

Синтаксична роль

Двоє третього не чекають.

Світ широкий, а мати одна.

Вісім синів вдова мала, а дев'яту дочку.

Підсумок

два	ПРОСТІ	другий
двадцять два	СКЛАДЕНІ	двадцять
двадцять	СКЛАДЕНІ	другий
		двадцятий

Може бути будь-яким членом речення

Тести

- 1. Числівник належить до... а) самостійних частин мови; б) службових частин мови; в) особливих частин мови, схожих до вигуків.
- 2. Числівник означає... а) назву предмета або його ознаку; б) дію, яку виконує предмет чи особа; в) число, кількість, порядок предметів при лічбі.
- 3. Числівники відповідають на питання... а) хто?, що? б) скільки?, котрий?, котра?, котре? в) який?, чий?
- 4. За значенням і морфологічними ознаками числівники поділяються на дві групи: а) порядкові і складові; б) кількісні і дробові; в) кількісні і порядкові.
- 5. Порядкові числівники, на відміну від кількісних, змінюються...
  - а) тільки за числами; б) за числами і родами; в) за відмінками, числами і родами.

Тести

- 6. У реченні числівник виступає...
  - а) лише у ролі головних членів;
  - б) лише у ролі другорядних членів;
  - в) у ролі будь-якого члена речення, найчастіше у сполученні з іменником.
- 7. Укажіть числівник
  - а) двійка; б) два; в) двоїтися.
- 8. Вкажіть порядковий числівник
  - а) шестеро; б) одна п'ята; в) п'ятнадцятий.
- 9. Укажіть рядок, у якому всі числівники кількісні
  - а) три, сьомий, трос; б) сім, четверо, сорок два; в) чотири, четверо, четвертий.

Культура мовлення

ПІСЛЯ 30 ХВ. ДО 30 ХВ.

десять (хвилин) до сьомої

06:50 **ДО ЗА** за десять (хвилин) сьома

п'ять (хвилин) по другій (чотирнадцятій)

14:05 **ПО НА** п'ять (хвилин) на третю (п'ятнадцяту)

• шоста година п'ятдесят хвилин

• чотирнадцята година п'ять хвилин

• друга година п'ять хвилин

vk.com/ganna_videosrepetitor

Дякую, що працювали зі мною разом!

